

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DENİZLİ ÇAL BELEDİYESİ

2023 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	11
7.	DENETİM BULGULARI	11

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	2
Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu.....	3
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	4
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri.....	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7

KISALTMALAR

LTD.ŞTİ.

TL

SGK

KDV

TAKBİS

TBB

KHK

Limited Şirket

Türk Lirası

Sosyal Güvenlik Kurumu

Katma Deęer Vergisi

Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi

Türkiye Belediyeler Birlięi

Kanun Hükümünde Kararname

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının Hatalı Kullanılması
2. 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'na Göre Park Gelirlerinden Alınması Gereken Payın Henüz Aktarılmaması
3. İlk Madde Malzemelerin Toplu Olarak Yıl Sonunda Giderleştirilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Çal Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanun'da kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Çal Belediyesinin karar organı olan belediye meclisi, biri belediye başkanı olmak üzere 12 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri, imar ve şehircilik, destek hizmetleri, insan kaynakları ve eğitim, muhtarlık ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyenin teşkilat yapısında, doğrudan başkana bağlı birim belirlenmemiştir. Başkana bağlı memurlar arasından atanan 1 başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan 1 başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 8 hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	140	16
Sözleşmeli Personel	1	1
Kadrolu İşçi	73	10
Geçici İşçi	0	0
Toplam	213	26
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	130	130

Belediyenin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu toplam 2 şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli

idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Çal Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Çal Belediyesinin 2023 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Ek Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	12.793.000,00	0,00	+3.342.500,00 -1.107.750,00	11.685.250,00	10.920.063,78	0,00	0,00
02	S.G.K Devlet Primi Giderleri	0,00	1.891.000,00	0,00	+40.500,00 -643.750,00	1.287.750,00	1.171.346,85	0,00	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	40.781.000,00	0,00	+28.500.250,00 -2.105.750,00	67.175.500,00	66.448.925,45	0,00	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	1.800.000,00	0,00	-851.500,00	948.500,00	948.047,14	0,00	0,00
05	Cari Transferler	0,00	970.000,00	0,00	+564.000,00 -503.500,00	1.031.000,00	1.030.416,40	0,00	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	32.815.000,00	0,00	+2.899.500,00 -20.300.000,00	15.414.500,00	7.305.181,65	0,00	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	450.000,00	0,00	+507.500,00	957.500,00	957.168,22	0,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	7.000.000,00	0,00	-7000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam		0,00	98.500.000,00	0,00	34.747.000,00	98.500.000,00	88.781.149,49	9.718.850,51	0,00

Çal Belediyesinin 2023 mali yılı bütçesi ile 98.500.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup önceki yıldan devreden ödenek yoktur. Yıl içinde ek bütçe yapılmamıştır. Yıl içinde 88.781.149,49 TL bütçe gideri yapılmış, 9.718.850,51 TL ödenek iptal edilmiştir.

Çal Belediyesinin 2023 yılı Bütçesi “(A) Ödenek Cetvelinde” 98.500.000,00 TL ödenek, “(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması” cetvelinde ise 78.000.000,00 TL gelir

tahmini öngörölmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki borçlanma, ile gösterilen 20.500.000,00 TL ile giderilmiş olup bütçe denklığı sağlanmıştır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Ek Bütçe (TL)	Toplam Gelir Bütçesi (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	8.505.000,00	0,00	8.505.000,00	9.845.507,35	0,00	9.845.507,35	115,76
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	11.000.000,00	0,00	11.000.000,00	5.164.695,90	3.000,00	5.161.695,90	46,92
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	17.510.000,00	0,00	17.510.000,00	1.805.718,80	0,00	1.805.718,80	10,31
05- Diğer Gelirler	35.485.000,00	0,00	35.485.000,00	51.901.947,88	0,00	51.901.947,88	146,26
06- Sermaye Gelirleri	5.500.000,00	0,00	5.500.000,00	14.384.571,47	0,00	14.384.571,47	261,53
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09-Red ve İadeler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	78.000.000,00	0,00	78.000.000,00	83.102.441,40	3.000,00	83.099.441,40	106,53

Buna göre 2023 yılında net bütçe geliri % 106,53 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%115,76) ile teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%46,92) beklenenin altında, sermaye gelirleri (%261,53) ile alınan bağış ve yardımlar (%10,31) ise beklenenin çok altında gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, diğer gelirler (%146,26) beklenenin üstünde gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	12.793.000,00	10.920.063,78	85,35
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.891.000,00	1.171.346,85	61,94
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	40.781.000,00	66.448.925,45	162,94
04- Faiz Gideri	1.800.000,00	948.047,14	52,66
05- Cari Transferler	970.000,00	1.030.416,40	106,22

06- Sermaye Giderleri	32.815.000,00	7.305.181,65	22,26
07- Sermaye Transferleri	450.000,00	957.168,22	212,70
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	7.000.000,00	7.000.000,00	100
Toplam	98.500.000,00	88.781.149,49	90,13

Buna göre 2023 yılında bütçe giderleri % 90,13 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri % 162,22 Cari Transferler gider kalemi 106,22 Sermaye Transferleri 212,70 ile beklenenin üstünde gerçekleşirken, diğer gider kalemleri beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2022 yılının 2021 yılına, 2023 yılının 2022 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	3.006.747,04	5.653.766,09	9.845.507,35	88,04	74,14
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.294.756,79	9.317.654,53	5.164.695,90	75,98	-44,57
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	0,00	2.001.951,89	1.805.718,80	100	-9,80
Diğer Gelirler	16.265.543,50	27.915.239,85	51.901.947,88	71,62	85,93
Sermaye Gelirleri	2.291.577,39	1.293.022,04	14.384.571,47	-43,58	1.012,48
Toplam	26.858.624,72	46.181.634,40	83.102.441,40	71,94	79,95
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	6.180,34	343,08	3.000,00	-94,44	774,43
Net Toplam	26.852.444,38	46.181.291,32	83.099.441,40	71,98	79,94

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2023 yılında gelirler bir önceki yıla göre (%79,94) artış göstermiştir. Bu çerçevede; Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinde (%-44,57) ve Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler(%-9,80) azalma olmuş Vergi Gelirleri kaleminde (%13,9) oranında bir azalma olmuştur. Diğer Gelirler ve Sermaye Gelirleri kalemlerinde bir önceki yıla göre artış meydana gelmiştir. Artışın büyük oranda taşınmaz mal satışlarından ve

merkezi idare vergi gelirlerinden alınan paylarının artmasından kaynaklandığı anlaşılmıştır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	3.426.137,75	6.353.144,70	10.920.063,78	85,43	71,88
SGK Devlet Prim Giderleri	557.748,12	833.140,73	1.171.346,85	49,38	40,59
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	14.653.968,60	28.661.924,18	66.448.925,45	95,59	131,84
Faiz Giderleri	1.141.993,51	1.047.218,10	948.047,14	-8,30	-9,47
Cari Transferler	233.428,17	637.389,92	1.030.416,40	173,06	61,66
Sermaye Giderleri	6.023.687,22	8.831.552,59	7.305.181,65	46,61	-17,28
Sermaye Transferleri	280.261,60	528.853,08	957.168,22	88,70	80,99
Toplam	26.317.260,97	46.893.223,30	88.781.149,49	78,18	89,33

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2023 yılında 2022 yılına göre 41.887.926,19 TL (%89,33) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2023 yılında personel giderlerinin (%71,88) ve sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin (%40,59) arttığı görülmektedir. Personel harcaması niteliğindeki bu giderlerin artışı personel maaşlarına yapılan ücret artışlarından kaynaklanmıştır. Mal ve hizmet alımı giderlerinde (131,84) artış meydana gelmiştir. Mal ve Hizmet Alımı niteliğindeki giderlerin artışı ise enflasyondaki dalgalanmalardan ve akaryakıtta meydana gelen artışlardan kaynaklanmıştır. Faiz giderlerinde işe İller bankasında sağlanan kredilerin yıl içinde tamamlanmasından dolayı (%-9,47) oranında bir azalma olmuştur. cari transferlerde (61,66) bir artış olmuş, buna karşın sermaye giderlerinde (%-17,28) azalış olmuştur. Mal ve hizmet alım giderlerinde yaşanan artışın sebebi, yıl içerisinde maliyet fiyatlarında yaşanan artışlarından kaynaklandığı anlaşılmıştır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2023 yılı Faaliyet Gideri 75.648.217,71 TL, Faaliyet Geliri 68.907.269,87 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise 6.740.947,84 TL olarak gerçekleşmiştir.

Çal Belediyesinin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Yeşil Çal Turizm Tekstil Petrol İnş.Nak. A.Ş.	1.500.000,00	1.500.000,00	100
2	Çal Belediyesi Personel Ltd.Şti.	10.000,00	10.000,00	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Çal Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
  - 1) Bilanço
  - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
  - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
  - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

- 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim

hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilecektir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile

bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

1. Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir.
2. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir.
3. Personelin işe alınması, yer değiştirilmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.
4. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

5. Stratejik plan, hazırlanmamıştır. (nüfus 50 binin altında olduğu için)
6. İdare performans programı yayımlanmamıştır. (nüfus 50 binin altında olduğu için)
7. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir.
8. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma (*risklerin gerçekleşme ihtimali-olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verme*) yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

9. İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur.
10. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır.
11. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur.
12. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir.
13. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur.
14. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi, mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

15. İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır.

16. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

17. İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, mevzuata ilişkin yükümlülükler yerine getirilmediğinden değerlendirilmemektedir.

18. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır.

19. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Denizli Çal Belediyesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının Hatalı Kullanılması

Kamu idaresinin mali hesap ve tablolarının incelenmesi neticesinde bazı depozito ve teminatların 226 Verilen depozito ve teminatlar hesabı yerine, 126 Verilen depozito ve teminatlar hesabında takip edildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 126 Verilen depozito ve teminatlar hesabı ile ilgili olarak 95'inci maddesinde aynen “*Bu hesap, kurumca bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha az süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılır.*” denilmiştir.

Buna göre kurum tarafından yapılacak işlemlere karşılık verilecek depozito ve teminatların 126 Verilen depozito ve teminatlar hesabında takip edilebilmesi için, bunların bir yıldan daha az süreli olması lazımdır.

Kurumun 2023 mali yılı açılış kaydında, 126 Verilen depozito ve teminatlar hesabının 115.543,50 TL borç bakiyesi verdiği anlaşılmıştır. Hesabın 1 yıldan kısa süreli depozito ve teminatların takip edilmesi için kullanıldığı düşünüldüğünde, söz konusu tutarın tamamının aynı yıl içinde alacaklandırılması gerekmektedir. Ancak yapılan incelemede hesapta yıl içinde toplam 12.249,51 TL alacak kaydı yapıldığı yani hesabın 103.293,99 TL borç bakiyesi vermeye devam ettiği görülmüştür.

Söz konusu borç bakiyesinin 1 yıldan daha uzun süreli depozito ve teminatlardan oluştuğu anlaşıldığından, 2023 yılı içinde 103.293,99 TL tutarındaki depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin 226 Verilen depozito ve teminatlar hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapıldığı belirtilmiştir.

Söz konusu tespit; kurum tarafından 06.05.2024 tarih ve 859 sayılı muhasebe işlem fişi ile düzeltilmiştir.

BULGU 2: 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'na Göre Park Gelirlerinden Alınması Gereken Payın Henüz Aktarılmaması

Kurumun 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'na göre park gelirlerinden alması gereken payın büyükşehir belediyesinden henüz aktarılmadığı görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları başlığı altında 7'nci maddesinin (f) bendinde “*Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve*

toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.”

Büyükşehir belediyesinin gelirleri başlığı altında 23'üncü maddesinin (f) bendinde ise *“7 nci maddenin (f) bendine göre tespit edilen park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin ilçe (...) ^[28] belediyelerine, nüfuslarına göre dağıtılacak %50'sinden sonra kalacak %50'si.”*

denilmiştir.

Yukarıdaki Kanun hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, Büyükşehir belediyesinin yetki alanına giren araç park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin %50'si nüfuslarına göre ilçe belediyelerine dağıtılır. Buna göre il sınırları içinde belirtilen yerlerde araç park yerlerinden elde edilen gelirin yarısı ilçe belediyelerine aktarıldıktan sonra kalan diğer yarısı büyükşehir belediyesinin geliri olabilecektir.

Yapılan incelemede Çal Belediyesinin nüfusuna göre, büyükşehir belediyesinden alması gereken payın büyükşehir belediyesinden henüz aktarılmadığı görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, Büyükşehir Belediyesinin ilgili birimleriyle temasa geçildiği bildirilmiştir.

Çal Belediyesinin nüfusuna göre alması gereken payın, mevzuat hükümleri doğrultusunda büyükşehir belediyesinden aktarılması sağlanmalıdır.

BULGU 3: İlk Madde Malzemelerin Toplu Olarak Yıl Sonunda Giderleştirilmesi

Denizli Çal Belediyesinin kullanmış olduğu ilk madde malzemelerin toplu olarak yıl sonunda giderleştirildiği görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin “Kapsam” başlıklı 2'nci maddesinin birinci fıkrasında; *“Yönetmelik hükümlerinin genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerini ve bunlara ait taşınır malları kapsadığı”* ifade edilmekte olup, *“Taşınır Giriş ve Çıkış İşlemlerinin Muhasebe Birimine Bildirilmesi”* başlıklı 30'uncu maddesinin ikinci fıkrasında ise; *“Belediyelerde üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede kullanılmış tüketim malzemelerinin taşınır II nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı bir listesi, en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderilmesi”* gerektiği

belirlenmektedir.

Dolayısıyla belediyelerde üç ayı geçmemek üzere üst yönetici tarafından belirlenmiş bir sürede kullanılmış tüketim malzemelerinin taşınır II nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı bir listesinin, en geç ilgili dönemin son tarihi itibarıyla muhasebe birimine gönderilmesi gerekmektedir.

Hal böyleyken Çal Belediyesince süre belirlenmemiş olup, giderleştirme işlemi tek seferde ve yıl sonunda yapılmaktadır. Bu süreye uyulmaması nedeniyle de ilk madde malzeme hesabında 8.740.423,91 TL'lik yüksek bir tutarın beklediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, düzeltme işlemlerine başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Mevzuatta öngörülen süreye uyularak ilk madde malzemelerin giderleştirilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>